

Josep M. Sanmartí

DES DEL RETIRO

Amb el PSOE o contra el PSOE

A mesura que l'afer Juan Guerra va perdent virulència pel propi esgotament del tema i que es van produint els darrers episodis electorals, la vida política va recuperant el seu pols ordinari i els partits han de revisar les estratègies parlamentàries, mentre esperen les pròximes grans batalles. Sobretot aquells partits que no tenen una estratègia definida, o que no es correspon a la realitat. Felipe González deia el dia 2 en una calculada conferència de premsa que "ja està escampant" pels socialistes i que cal preparar-se amb vista als esdeveniments immediats com les eleccions autonòmiques a Andalusia o a la situació a Europa. L'optimisme del president es basava en la constatació que l'habitual política d'aguantar i resistir ha tornat a donar-li profit gràcies a la feblesa de l'oposició. L'escàndol es va diluint sense una sola dimissió del govern, si bé és indiscutible que Alfonso Guerra n'ha sortit molt tocat, i que al PSOE se li han vist massa esquerdes a desgrat del seu tradicional hermetisme.

La qüestió és que s'acosta el moment de discutir la Llei del Sòl o els Pressupostos de l'Estat o la Llei del Medicament, i que el que compta és la correlació de forces i l'estratègia de cadascuna d'elles. En aquest sentit, les diverses sentències judicials derivades dels recursos electorals han deixat el govern socialista molt ben situat a les dues Cambres, i ja se'n cuidà el president González de subratllar-lo en l'esmentada conferència de premsa. La disputa de l'escó de Melilla és bastant irrellevant, ja que el PSOE té segurs 175 diputats, que mentre els d'Herri Batasuna no assisteixin a les sessions normals li assegura de sobres la majoria absoluta. Per tant a l'hora dels vots, que al capdavant és el que compta en una democràcia com la nostra, el govern continua sent molt fort i els altres partits han de partir d'aquesta premissa.

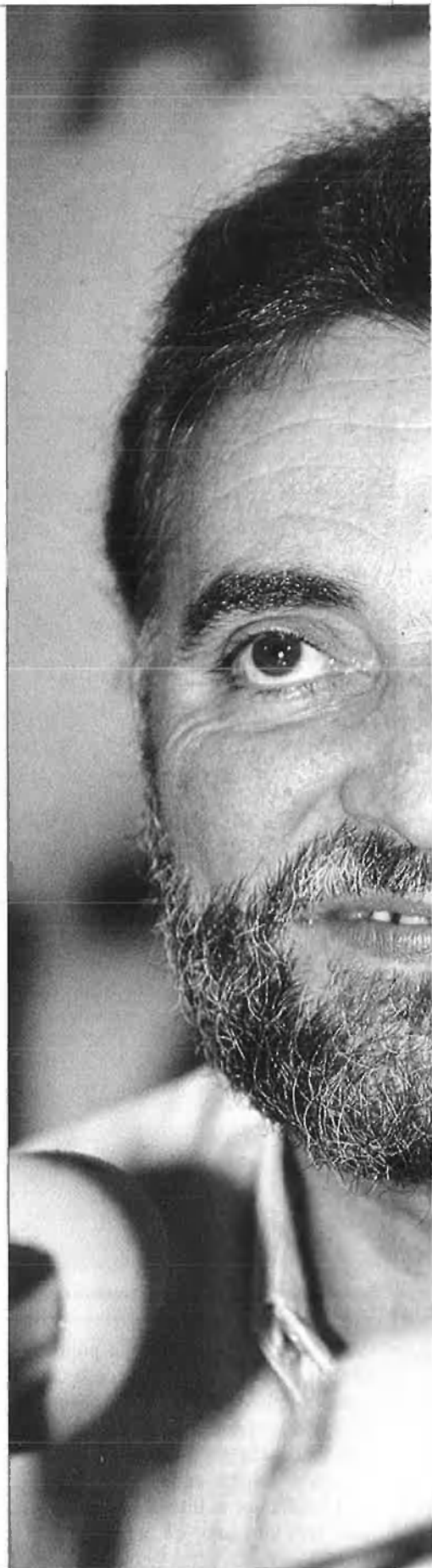
Això és el que deia Santiago Carrillo, per exemple, quan va anunciar que el seu partit, el Partit dels Treballadors d'Espanya, intentarà arribar a acords puntuals amb el PSOE, sobretot a escala municipal i autonòmica. Tot seguint els passos del CDS, del PNB i segons com de CiU, Carrillo reconeix implí-

citament que el PSOE continua sent el centre de la vida política estatal i que el seu poder és encara tan gran que solament per mitjà de pactes se li poden arrabassar concessions. L'oposició frontal i dura s'ha revelat poc gratificant per aquell que la fa i escassament perjudicial per als socialistes, més perjudicats pels seus errors que no pas per les esgarrapades de l'oposició.

I aquest és també el dilema del PP i d'IU-IC, fins ara els dos grups més reactis a entrar en aquesta estratègia pactista que va encetar el grup socialista l'endemà mateix de les eleccions. Fent un càlcul optimista i llevat que hi hagi un daltabaix impensable en aquests moments, el PP trigarà almenys viut anys a obtenir el poder. En necessitarà quatre per fer perdre la majoria absoluta al PSOE i quatre més per equilibrar les forces. Cal tenir en compte que malgrat el retrocés del 29 d'octubre passat els socialistes encara són forts en les àrees més poblades com Catalunya, Andalusia, el País Valencià o el mateix Madrid. Però fins i tot en aquest segon punt el PP necessitarà altres forces per tenir una majoria de govern estable.

Aquest plantejament a llarg termini hauria d'obligar als seus dirigents a dur una política de pactes amb forces veïnes, encara que només fos en previsió del moment en què haurà d'assumir responsabilitats de govern. Així, els pactes entre populars i centristes als ajuntaments o a les comunitats autònomes, a les institucions (RTVE, per exemple) i als sindicats, haurien de ser habituals i normals. Doncs bé, l'única vegada que això s'ha intentat durant la primavera passada, es va fer tan malament que populars i centristes van acabar com gats i gossos i amb el CDS decantat cap al PSOE. És cert que el partit d'Adolfo Suárez ho va fer tan malament com va saber i poder, però també ho és que el PP no va moure ni un dit per assegurar aquesta plataforma, que no només els donava bases de poder, sinó que rodava els dos partits amb vista a pactes més grans. Per acabar-ho d'adobar el PP no ha parat de fuetejar els partits nacionalistes, uns altres aliats possibles, a desgrat del seu gir autonomista.

I ara el PP es troba en la incòmoda situa-



ció d'haver d'encarar-se a quatre anys d'hegemonia socialista sense un sol aliat que l'ajudi a fer la travessa de la legislatura en unes circumstàncies més còmodes i més segures. El PSOE li ha *xuclat* tots els socis possibles sense gairebé haver de moure un dit, però s'ha de reconèixer que en aquest aspecte els socialistes s'han mostrat molt millors estratègies que no pas els populars. ¿I què passarà si per casualitat la política econòmica de Carlos Solchaga dona bons resultats i els cercles empresarials es donen per satisfets?

Una situació semblant és la que viu IU-IC, si bé en aquest cas no hi ha les urgències de ser una alternativa de govern a termini curt o mitjà. Si la UGT i no diguem CCOO arriben a una entesa força àmplia amb el govern socialista, ¿com podrà discutir IU-IC la política econòmica del PSOE? La reunió entre Julio Anguita i Nicolás Redondo del dia 5 de març va ser molt significativa en aquest sentit. La UGT ja no reclama IU-IC com el seu millor interlocutor polític, perquè negocia directament amb els ministres del govern González, incloent-hi Carlos Solchaga. És a dir, que per poc que badi la coalició esquerrana pot quedar aïllada no solament dels altres grups del Congrés, sinó del mateix carrer. Possiblement per aquesta raó Julio Anguita ha manifestat darrerament que veu la possibilitat d'entendre's amb el PSOE en algunes matèries. És que és l'única possibilitat.

El problema és que una política d'acostament mal calculada pot dur IU a una mena d'absorció política (no funcional o orgànica) per part dels socialistes. Els fets de l'Europa Oriental han deixat el PCE, l'esquelet de la coalició, sense els seus punts de referència clàssics i no oblidem que a països com Itàlia la reconversió del PCI comporta al mateix temps la seva unió més o menys ràpida al PSI. El dilema d'Anguita és, doncs, anginosos.

Un excessiu distanciament del PSOE el pot deixar situat com un partit testimonial, però sense influència real al Parlament o al carrer. Un acostament imprudent el pot convertir en un satèl·lit dels socialistes a remolc dels esdeveniments interns i europeus.

D'altra banda, no es pot oblidar que a IU hi han anat a parar alguns rebotats del PSOE, que difícilment permetran una aliança més o menys gran amb el partit governamental. Alonso Puerta o Pablo Castellano no han partit peres amb Felipe González i Alfonso Guerra per després anar-los-hi a ploriquejar

un pacte, per l'amor de Déu. És difícil, a més, poder conciliar una política pactista a Madrid i barallar-se a mort a Andalusia, on IU té bones perspectives de millorar posicions. Solament un dirigent d'una categoria excepcional podria treure el partit i la coalició de l'embolic en què es troba, i no sembla que Julio Anguita sigui el líder d'aquesta talla.

Mentrestant, Ricardo García Damborenea i molt més discretament José Antonio Segurado, estan protagonitzant el mateix drama en partits diferents, l'un al PSOE i l'altre al PP. En el sistema de partits espanyols pràcticament no hi ha democràcia interna i el poder es concentra en tan poques mans, que els quadres amb prou feines poden dir alguna cosa als òrgans col·legiats.

Segurado se'n va anar elegantment quan va veure que José M^e Aznar, Rodrigo Rato i Francisco Álvarez Cascos s'ho manegaven tot ells sols amb l'ajut tècnic de Federico Trillo. La cosa va quedar ben palesa quan Aznar li va dir que el treuria de vicepresident (cosa justificable) i que seria ell personalment qui intervindria en el debat de pressupostos, en lloc de deixar-ho en mans de Segurado, que era el portaveu econòmic del grup. El paper polític de l'empresari quedava reduït al d'un secretari o al d'un assessor.

El cas de García Damborenea és diferent. Aquest polític basc és un agitador de tons llerrouxistes que Txiqui Benegas va fer servir a fons per atacar els nacionalistes bascos abans del govern de coalició amb el PNB. Els disbarats d'aquest metge contra tot allò que fes olor de nacionalisme foren llargament aplaudits per la direcció del PSOE, que va forçar així el canvi de posicions dels socialistes bascos i navarresos cap a l'espanyolisme més tronat. No té res d'estrany que José Barrionuevo s'hagi arreglerat amb García Damborenea, en record dels bons serveis que li va prestar en la lluita antiterrorista quan ell era ministre de l'Interior. Quan va haver fet la seva feina i les coses van anar d'una altra manera, García Damborenea va continuar fent l'únic que sabia fer: criticar de la manera més desaforada possible. Solament que aquesta vegada va canviar d'objectiu i es va començar a ficar amb la direcció del partit, que a través de Txiqui Benegas i de l'actual vice-lehendakari Jáuregui el van apartar de la presidència del PSE de Biscaia, el seu últim reducte. Convertit en un dissident estentori, que posa en evidència les contradiccions internes del PSOE, s'ha posat preu al seu cap. Aviat estarà penjat al despatx de Txiqui Benegas o d'Alfonso Guerra, els dos millors caçadors de recompenses socialistes, sobretot si es tracta d'indis-dissidents.

